

דמוקרטיה הסנגלית: שורשים, הצלחות ואתגרים

סיור לימודי לסנגל

סמסטר ב' - 4 נק"ז

מטרת הקורס: הקורס יבחן את המקרה המיוחד של הדמוקרטיה בסנגל. במהלך הסיור נתמקד בגורמים שונים ובאופן השפעתם על התהליכים הדמוקרטיים בסנגל: השורשים ההיסטוריים של הפוליטיקה הסנגלית, מערכת החינוך הגבוה, הצבא, מערכת המשפט, המדיה, רעיון החילוניות והאסלאם הסופי. בין היתר, תבקר הקבוצה באתרים היסטוריים, באוניברסיטת שיח' אנטה דיופ בדקאר, במוזיאון הצבאי, באנדרטה הענקית שהקים הנשיא הקודם (הרנסנס האפריקאי) ושעוררה חילוקי דעות קשים, ובטובה, עירו של מייסד מסדר המורידה. במהלך הסיור יתקיימו גם מפגשים עם סטודנטים ומרצים סנגלים, וגורמים ממערכת המשפט ומהמדיה. מטרת הסיור תהיה לעמוד על ההצלחות של הדמוקרטיה הסנגלית אך גם על האתגרים הקשים העומדים בפניה כיום ועל האופן שבו מתמודדת עמם החברה האזרחית במדינה. מספר ימים לאחר תום הסיור יערכו בסנגל הבחירות לנשיאות כך שהסיור יתנהל בזמן של מערכת בחירות ערה שנוכל לעמוד מקרוב על מאפייניה.

דרישות הקורס

1. השתתפות חובה בארבעה מפגשים לפני הסיור (לא ניתן יהיה לצאת לסיור ללא השתתפות בכל המפגשים) – מועדי המפגשים
2. קריאת חומר הקריאה וצפייה בשני סרטים שניתנו כחומר הכנה לסיור.
3. כתיבת תגובות על הסרטים ועבודה קצרה (כארבעה עד חמישה עמודים, פונט 12 רווח כפול) שתתבסס על חומר הקריאה. יש להגיש את העבודות עד למועד היציאה לסיור.
4. השתתפות פעילה במהלך כל הסיור במפגשים ובדיונים השונים (תכנה מטלות נוספות במהלך הסיור)
5. התנהגות בהתאם לכללים המפורטים בדפי המידע שיינתנו במפגשי ההכנה לסיור, וכן לפי הכללים שיינתנו בעל-פה במסגרתם. סטודנטים אשר לא יעמדו בדרישה זו יוטסו לישראל מידית ולא יורשו לקבל נקודות זכות על הקורס.
6. השתתפות במפגש מסכם לאחר החזרה לארץ (יתקיים בתחילת סמסטר ב'. מועד מדויק יימסר בהמשך)
7. עבודה מסכמת בהיקף של שמונה עד עשרה עמודים. העבודה תסתמך על חומר הקריאה של הקורס וכן על רשמים מהמפגשים והביקורים שנקיים במהלך הסיור.

נושאי המפגשים

מפגש ראשון: רקע כללי על סנגל, ההיסטוריה הקדם-קולוניאלית של האזור בו היא נמצאת, הגעת הצרפתים לחופי סנגל ותקופת הקולוניאליזם המוקדמת בארבע ערים לאורך החוף. - **המפגש יתקיים ביום ג' 11.12.18 בשעה 16:15**

מפגש שני: הפוליטיקה הסנגלית מראשית המאה העשרים ועד לשנים שלאחר מלחמת העולם השנייה - **המפגש יתקיים ביום ג' 18.12.18 בשעה 16:15**

מפגש שלישי: המעבר מקולוניאליזם לעצמאות, תבוסתה של הדמוקרטיה בראשית שנות השישים ומחאת הסטודנטים של מאי 1968 שהביאה לתהליך דמוקרטיזציה הדרגתי. מעברי השלטון הדמוקרטיים בסנגל מאז פרישתו מרצון של סנגור ב-1980 ועד לבחירות האחרונות ב-2012 - **המפגש יתקיים ביום ג' 25.12.18 בשעה 16:15**

מפגש רביעי: עניינים לוגיסטיים לקראת הסיור, כללי התנהגות במהלכו ותדרוך ביטחוני - **המפגש יתקיים ב-10 בינואר בשעה 12:00**

הרכב הציון

20% - העבודה הקצרה על חומר הקריאה

10% - התגובות על הסרטים

30% - השתתפות פעילה במפגשים

40% - עבודה מסכמת

חומר הקריאה (ייתכנו שינויים)

רקע היסטורי לסיור:

James Searing, "No Kings, No Lords, No Slaves: Ethnicity and Religion, among the Sereer-Safèn of Western Bawol, 1700-1914", *Journal of African History*, 43:3 (2002), 407-429

Hilary Jones, "Rethinking Politics in the Colony: The Métis of Senegal and Urban Politics in the Late Nineteenth and Early Twentieth Centuries", *Journal of African History*, 53:3 (2012), 325-344.

רות ג'ניאו, "להילחם את מלחמתם של אחרים: חיילים אפריקאים בצבא צרפת במלחמת העולם הראשונה", **היסטוריה**, 33 (תשע"ד), 62-35

Ruth Ginio, "African Colonial Soldiers between Memory and Forgetfulness: The Case of Post-Colonial Senegal", *Outremers*, no. 350-351 (2006), 141-155

רות ג'ניאו, "האסלאם האפריקאי בשעת משבר: מערב אפריקה תחת שלטון וישי"

Frederick Cooper, "'Our Strike': Equality, Anticolonial Politics and the 1947-48 Railway Strike in French West Africa", *Journal of African History*, 37:1 (1996), 81-118

Denis Ekpo, "Speak Negritude but Think and Act French: The Foundations of Sengor's Political Philosophy", *Third Text*, 24:2 (2010), 227-239.

סוגיות הקשורות לסנגל של ימינו בהן נעסוק במהלך הסיור:

Ferdinand de Jong, "Remembering the Nation: The Murid Maggal de Saint Louis, Senegal", *Cahiers d'études africaines*, 197 (2010), 123-151.

Mamadou Diouf (ed.), *Tolerance, Democracy and Islam in Senegal*. New York: Columbia University Press, 2013

Rosalind Frederick, "The Old Man is Dead: Hip Hop and the Art of Citizenship of Senegalese Youth", *Antipode*, 46:1 (2014), 130-148

Frank Wittman, "Politics, Religion, and the Media: The Transformation of the Public Sphere in Senegal", *Media, Culture, and Society*, 30:4 (2008), 479-494

David T. Buckley, "Beyond the Secularism Trap: Religion, Political Institutions, and Democratic Commitments", *Comparative Politics*, July (2015), 439-458.

Catherine Lena Kelly, "Senegal: What Will Turnover bring?", *Journal of Democracy*, 23:3 (2012), 121-131

Andrew Bramsen, "Senegalese Exceptionalism: History, Agency, and African Political Development"

Penda Mbow, "Senegal: The Return of Personalism", *Journal of Democracy*, 19:1 (2008), 156-169